

LANDSBYEN I SKOLEN

Transformation af Nr. Vium Centralskole

ERIK
BRANDT
DAM
ARKITEKTER

cornelius+vöge

midtconsult
rådgivende ingeniører

NR. VIUM SPØRTS- OG KULTURCENTER

SEPTEMBER 2014

LOKALE
ANLÆGS
FONDEN

LANDSBYEN I SKOLEN

Projektforslaget til transformation af Nr. Vium Centralskole er en videreudvikling af Idékonceptet for *Landsbyen i skolen* fra oktober 2013.

I denne periode er ingeniørfirmaet Midtconsult blevet tilknyttet projektet, der i samarbejde med Nr. Vium Sports- og Kulturcenter og LOA Fonden er blevet bearbejdet og tilpasset specifikke ønsker og behov. Projektet danner hermed baggrund for konkretisering af funktionelle sammenhænge, materialer, overflader og tekniske installationer.

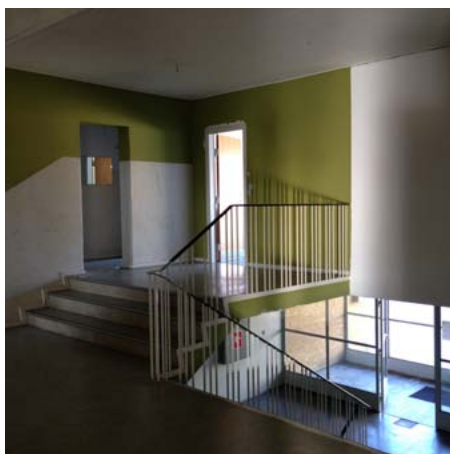
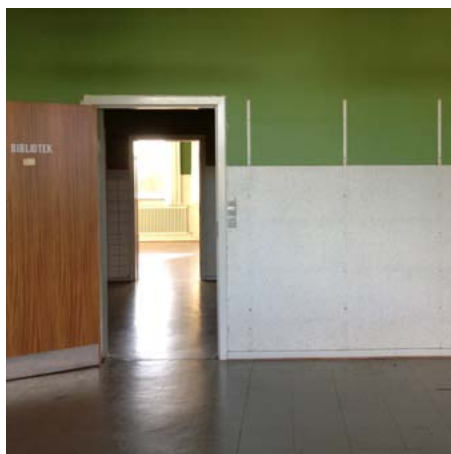
Projektforslaget vedrører transformation af den gamle skolebygning til at danne levende rammer om sognets sociale og kulturelle liv med omdrejningspunkt i Børnehave, Motoriksal, Multisal, Køkken, Balkon, Bibliotek, Skolegård og en række generelt anvendelige rum.

Projektet skærper fokus på fællesskabet og inklusion af alle ved at invitere til leg, bevægelse, aktivitet og samvær på tværs af alder, køn, interesser og holdninger.

Den arkitektoniske vision er udfoldet og underbygget af teknisk og økonomisk bæredygtige løsninger, der respekterer skolen som den fremstår og samtidig med få, radikale indgreb viser veje for drømme om berigende omdannelser og mangfoldigt liv i lukkede folkeskoler.

Idékoncept og Projektforslag supplerer hinanden og skal betragtes som en samlet helhed.

MÅLGRUPPER OG FUNKTIONER

MÅLGRUPPER

Lokalbefolkningen i Nr. Vium Sogn er ung. Derfor er det naturligt at fokusere på børnefamilierne og deres behov. Men da vi med projektet *Landsbyen i skolen* ønsker at samle så mange aktiviteter som muligt til glæde og gavn for hele lokalbefolkningen, er det lige så vigtigt at satse på seniorerne, der udgør en kæmpe ressource i dagligdagen. Området kommer derved til at fremstå som en samlet enhed både i forhold til alder og aktiviteter. Derfor ser vi projektets naturlige målgrupper som: Børn, Unge, Voksne, Seniorer og Familien. Arla har som områdets største arbejdsplads en naturlig interesse i at indgå i udviklingsplanerne.

Programmerne er beskrevet i Idékonceptet af oktober 2013. Efterfølgende funktioner er nærmere udviklet i projektførløbet oktober - december 2013.

BØRNEHAVEN

Vi er i en dialog med Ringkøbing-Skjern Kommune om flytning af Nr. Vium Børnehus i nabohuset til *Landbyen i skolen*, og der har været afholdt møde med Formanden for Børne- og Familieudvalget og forvaltningens leder. Vi forventer at en aftale herom kan indgås primo 2014.

Børnehaven planlægges DGI certificeret med henblik på af bidrage til at udfolde visionen for *Landsbyen i skolen* og udnytte de nye fysiske rammers potentiale bedst muligt. Børnehaven etableres med to kreative værksteder, et for teater, musik, maleri og formning, et for kreative, mere stille aktiviteter og mulighed for madlavning. I fællesarealer etableres aktivitetsområde og adgang til 'hulen i træet', der etableres i rummet ved den nuværende opgang til tagrummet.

På nuværende balkon etableres en balkonlabyrint, der forbinder motoriksalen med børnehaven i parterre. Børnene kan på denne måde lege sig ned i salen og undervejs lave ophold i nicher, der forsynes med vinduer, så man har overblik over salen fra skiftende højder. Mod nord etableres opholdskarnap med udsyn over legeplads og boldbaner. I det gamle bibliotek etableres et nyt bibliotek, der forener hvile, læsning og fordybning. Biblioteket vil som de kreative værksteder indgå som generelt anvendelige akti-

tetsrum i huset, når børnehaven ikke bruger dem.

Børnehaven er pt. på 30 børn og vil være et væsentligt omdrejningspunkt i dagligdagen, hvor mange vil møde hinanden og børnene blive introduceret til aktiviteter, der vil fastholde dem som aktive brugere, når de bliver skoleelever og bruger faciliteterne som SFO, som medlemmer af idrætsklubberne eller bare hænger ud.

Børnehavens legeplads etableres nord for skolen mod boldbanerne og hytten, som bliver inddraget mere aktivt i dagligdagen på denne måde. I det daglige vil der være adgang til børnehaven fra legepladsen, der er let tilgængelig fra parkeringspladsen.

BALKONEN

På Balkonen etableres landsbyens dagligstue, en lounge med bløde møbler og hjemlig stemning. Det er her man byder velkommen, her man hænger ud og altid er velkommen.

ARLA

Vi er i dialog med Arla om brug af *Landsbyen i skolen* som en aktiv del af virksomhedens udadvendte aktiviteter i forbindelse med møder, workshops, konferencer og andre aktiviteter, der primært vil ligge i dagtimerne. Køkkenet vil kunne betjene et større antal deltagere.

Børnehaven vil ligeledes kunne tilbyde pasning af børn af medarbejdere på Arla, der er døgnåben som arbejdsplads året rundt.

Det nuværende Nr. Vium Børnhus tænkes omdannet til boliger for mejeristelever og praktikanter på mejeriet og forventes overdraget til NSK, der vil forestå den daglige drift.

SKOLEGÅRDEN

Skolegården er torvet i *Landsbyen i skolen* og indrettes til at danne ramme om et mangfoldigt liv som aktivitets- og opholdslandskab, der knytter aktiviteter og brugere tættere sammen. Skolegårdens hårde overflader bevares med et nyt glat slidlag og der

etableres områder med termoplastisk grafik og gummi asfalt. Der etableres skate- og mooncarfaciliteter, køkkenhave, bål- og grillpladser, udekøkken, lund af frugttræer, opholds- og aktivitetsområder. Torvedage, byfester, loppemarked og Idrætsdage er de årligt tilbagevendende store aktiviteter.

VÆRKSTEDER

Potentialet i de gamle cykleskure bliver udfoldet, så de bl.a. danner ramme om cykelværksteder. Her kan alle komme og skrue, vaske, polere og reparere alt lige fra cykel, knallert til motorcykel.

Skurene vil dække en række behov for grovere, mere værkstedsprægede aktiviteter og være medvirkende til at generere liv i skolegården, præcis som på torvet i landsbyen.

GARAGE CROSS-FIT

I de nuværende garager indrettes faciliteter for cross-fit, der dækker behovet for spontan træning og forenes bedre med vore tanker om fleksibilitet end den traditionelle fitness form. I forbindelse med cross-fit etableres underlag af gummi-asfalt udenfor garagerne, ligesom der etableres opvarmningsområde med redskaber ved indgangen til omklædningsrummene på bygningens østside.

CYKELUDLEJNING

Vi ønsker at udleje mountainbikes og cykler til turister i området i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune. Der er mange natur- og kulturattraktioner i nærområdet, plantager, brunkulslejer, søer m.v., men meget få stier, organiserede sammenhænge og fortællinger mellem disse. Her er et oplagt potentiale for turismeudvikling med udgangspunkt i fysisk udfoldelse, som vi vil initiere.

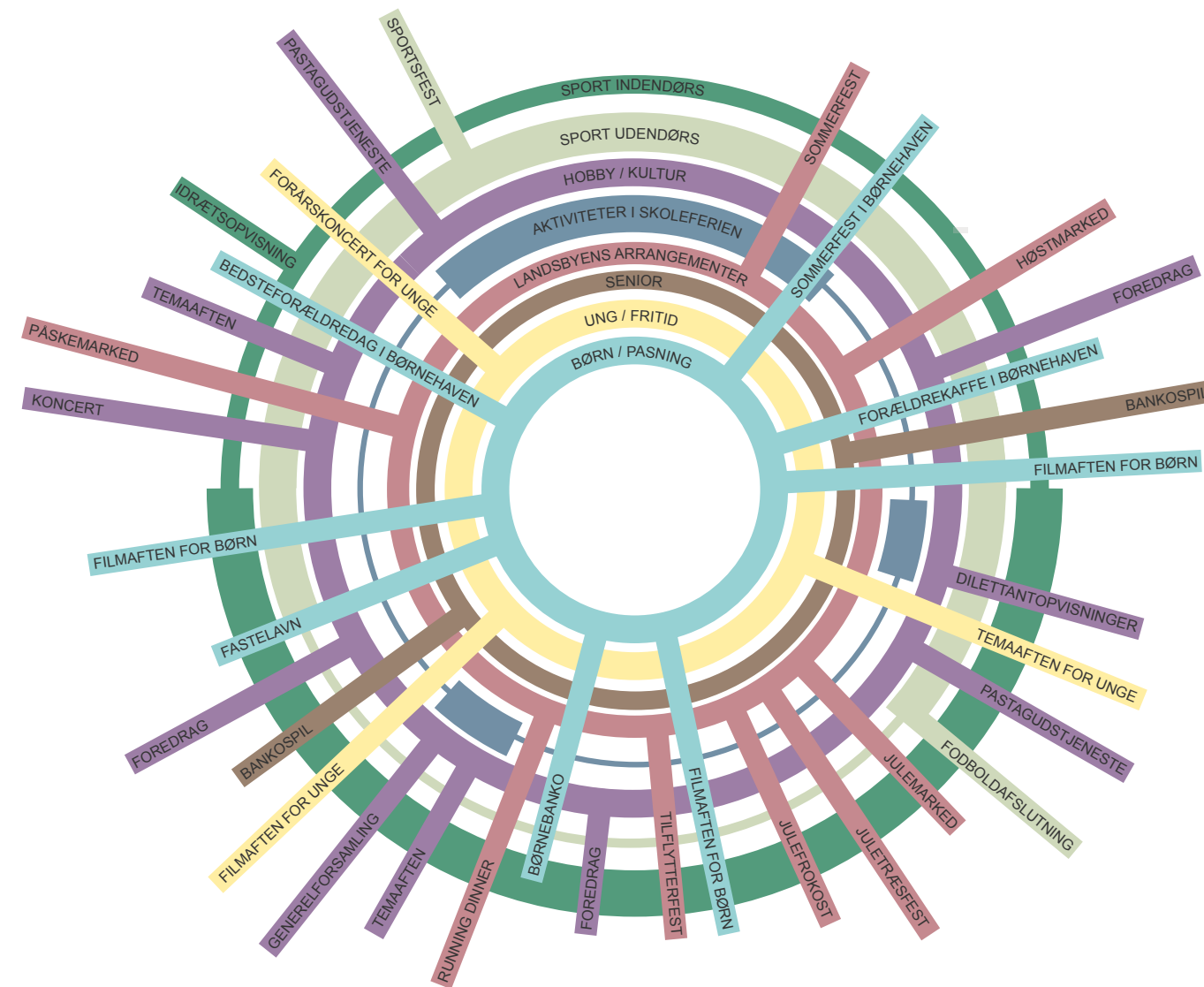
De eksisterende vandrestier forbindes med mountainbike stier fra Nr. Vium til Ejstrup Søerne (brunkulslejer) ca. 4 km og til Kulsøen (brunkulslejer) i Trolldhede 8 km. Der findes i dag stier begge steder. Et formelt samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen om videreudvikling af stisystemet vil derfor blive søgt etableret.

SOMMER

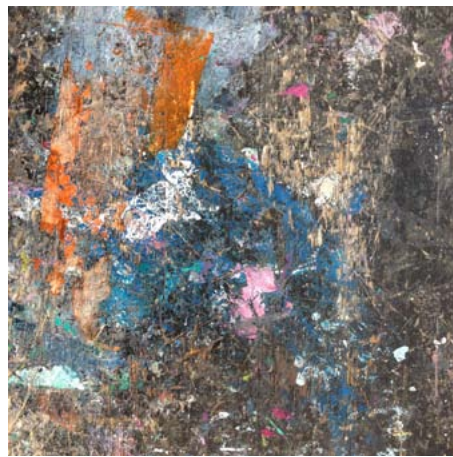
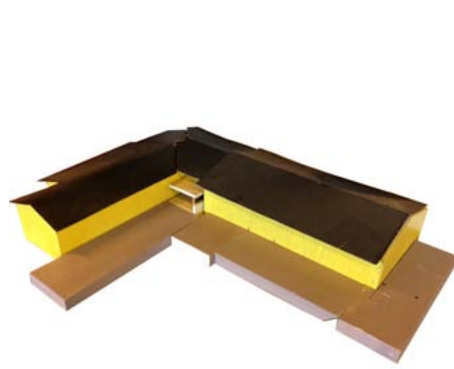
FORÅR

EFTERÅR

VINTER

ARKITEKTONISKE NEDSLAG

DET GIVNE SOM UDGANGSPUNKT

Nr. Vium centralskole er opført 1960 og tegnet af Jacob Kjær (1913-1989), der var uddannet murer og bygningskonstruktør. Jacob Kjær opførte flere skoler efter samme principper og hans virke udfoldede sig langs den jyske vestkyst fra Tønder i syd til Limfjorden i nord.

Med de arkitektoniske indgreb ønsker vi at styrke oplevelsen af levet liv i bygningerne og samtidig lægge nye lag ind, der udvider bygningerne rækkevidde i det 21. århundrede. Med projektet møder vi bygningen som den er, respekterer det der gik forud og reducerer indgreb til det nødvendige. På denne måde etableres en ligefrem dialog mellem nyt og gammelt, der både specifikt og generelt peger på potentialerne i forandringsprocesser. Indgrebene er koncentreret om at udvikle infrastruktur, rumligheder og dynamiske relationer mellem bygningens funktioner.

Multisalen er projektets radikale indgreb, der introducerer en markant og stor rumlighed, der har været 'gemt' i den gamle skole.

Bibliotek og Skolekøkken vil i den transformerede skole bevare samme funktioner.

REDUKTION I BYGNINGSMASSEN

Reduktion i bygningsmassen sker ved nedrivning af den tidligere lærerbolig i forlængelse af gymnastiksalen samt af beboerhuset, der er tilbygget mod nord i 1980'erne - og er nødvendig for at opnå en realistisk drift i fremtiden.

Med nedrivning af netop disse bygninger etableres mulighed for at skolen kan få en ny og attraktiv orientering mod boldbaner, legeplads og landskab mod nord.

Ved nedrivningen af den tidligere lærerbolig i forlængelse af Motoriksalen bevares dele af murene for at etablere et parkour-landskab, der vil bidrage til at stimulere leg og bevægelse og formidle skolens bygningshistorie til kommende generationer.

INDGREB

Multisalen etableres på enkel vis ved at fjerne etagedækket i gangen og klasselokalerne i en del af den østlige side af skolen. Konstruktivt indbygges stålsøjler og -bjælker

for at stabilisere ydervægge og tagkonstruktion. Bjælkerne ligger af i den langsgående skillevæg og skaber en ny rytme og understreger den større skala i Multisalen. Ved at bevare og etablere et antal nye døre til klasselokalerne i parterreetagen opnås en rumlig sammenhæng mellem Balkonen, Børnehaven og Multisalen, man kan vælge til eller fra, hvorved mangfoldigheden i huset udvikles på en enkel måde, der har rod i skolens bygningshistorie.

I multisalen etableres desuden nyt isoleret terrændæk og fjedrende trægulv.

Når dele af bygningen nedrives efterlades skolens facader med en række ar, der fortæller om denne proces. Ved at etablere karnapper i eksisterende åbninger og enkelte nye murhuller, og udføre træbeklædt udvendig efterisolering, hvor der nedrives, fastholdes denne fortælling i et nyt arkitektonisk sprog, samtidig med at bygningens brugs- og oplevelsesmæssige kvaliteter udvikles og energiregnskabet optimeres.

Toiletkernen i børnehaven får rigt dagslys fra øst, er tilgængelig fra begge grupperum og er placeret over omklædnings- og baderum i stueetagen, hvorved føringsveje minimeres. I kernen indgår depoter til grupperum samt nyt handicap-toilet orienteret mod fællesarealerne i parterre.

Infrastrukturen styrkes med indbygning af ny trappe fra stue til parterre mod syd og en ny trappe direkte fra børnehaven til legepladsen mod nord. På et sekundært niveau etableres balkonlabyrint mellem balkon og motoriksal, således at børnehavens børn legende kan bevæge sig mellem husets etager. Endelig etableres udgang fra Karnappen i motoriksalen til boldbanerne mod nord.

Med denne organisation er der opnået en optimal sammenhæng, mange brugsmuligheder og stor variation i husets daglige brug. Gangarealer er minimeret, hvilket styrker det tilfældige møde på trappen og i foyeren mellem husets daglige brugere.

MATERIALER

Materialeholdningen i projektforslaget bygger videre på de materialer, der karakteriserer bygningen som den fremstår i dag.

Materialevalg er nærmere beskrevet i Bygningsdelsbeskrivelsen.

KONSTRUKTIONER OG INSTALLATIONER

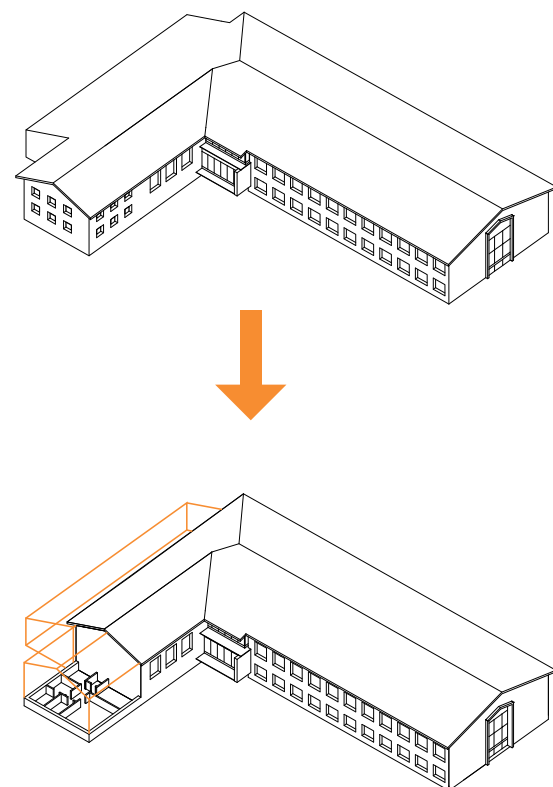
Overordnede konstruktions- og installationsprincipper er beskrevet i Bygningsdelsbeskrivelsen.

PLAN- OG MYNDIGHEDSFORHOLD

Der forventes ikke at skulle udarbejdes lokalplan for projektet, da den fremtidige brug ligger indenfor rammerne af bygningernes tidligere funktion som skole.

BRANDFORHOLD

Projektet har ikke været forelagt Ringkøbing-Skjern Kommune og Brandvæsenet for fastlæggelse af brandstrategi, men kommentarer forventes at kunne indarbejdes i nærværende projektforslag og viderebearbejdes i myndighedsprojektet.

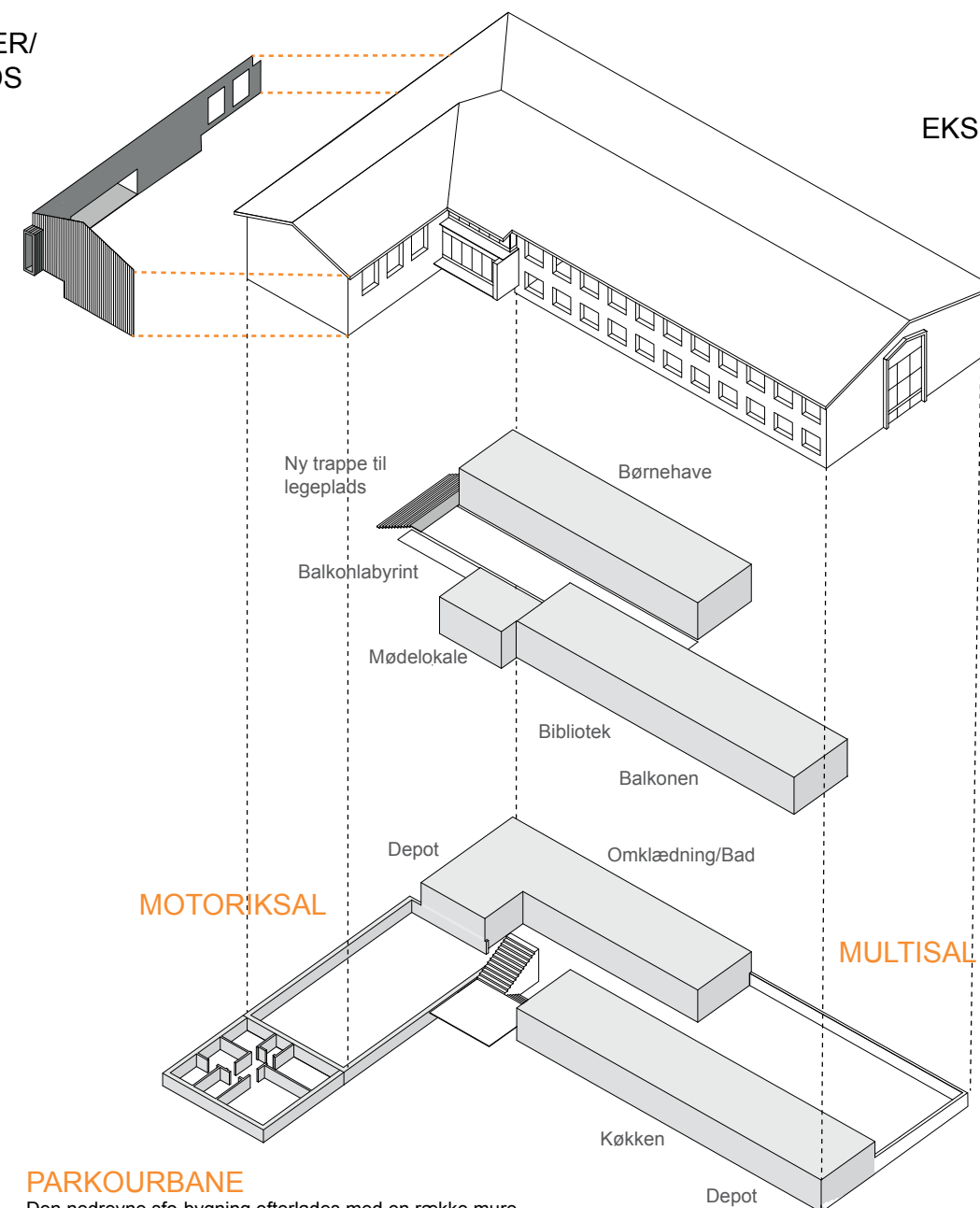

NY FACADE

Bygningens "ar" efter nedrivning isoleres og facaden beklædes med træ. Der etableres karnapper og amfi-trappe

BOLDBANER/
LEGEPLADS

EKSIST. SKOLE

MOTORIKSAL

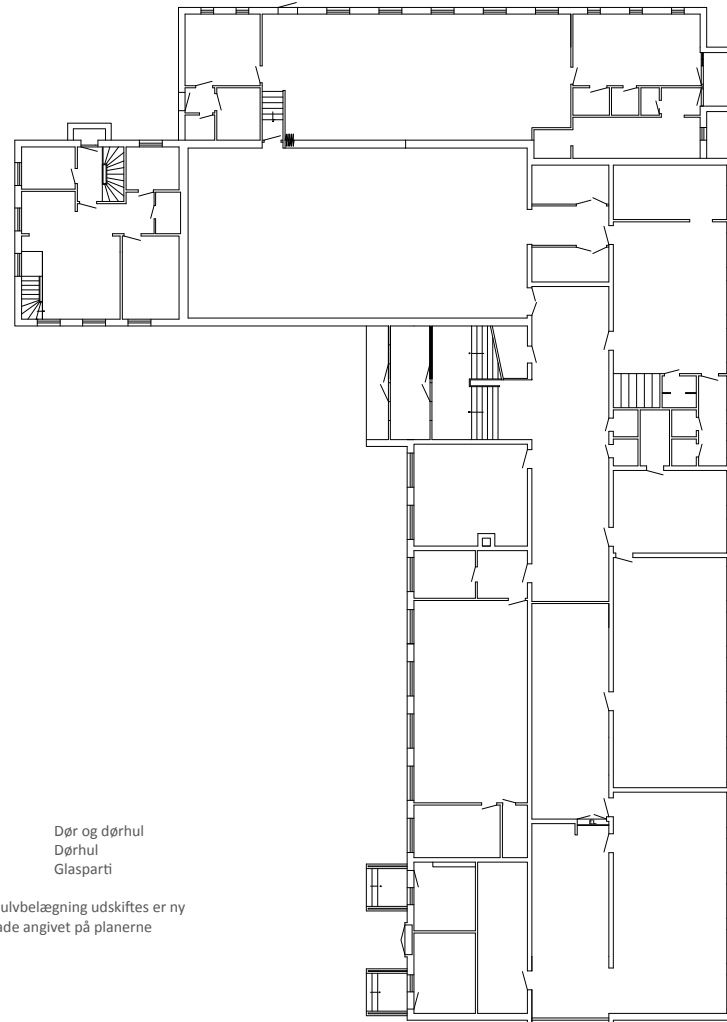
MULTISAL

PARKOURBANE

Den nedrevne sfo-bygning efterlades med en række mure der anvendes som parkour- og klatrelandskab.

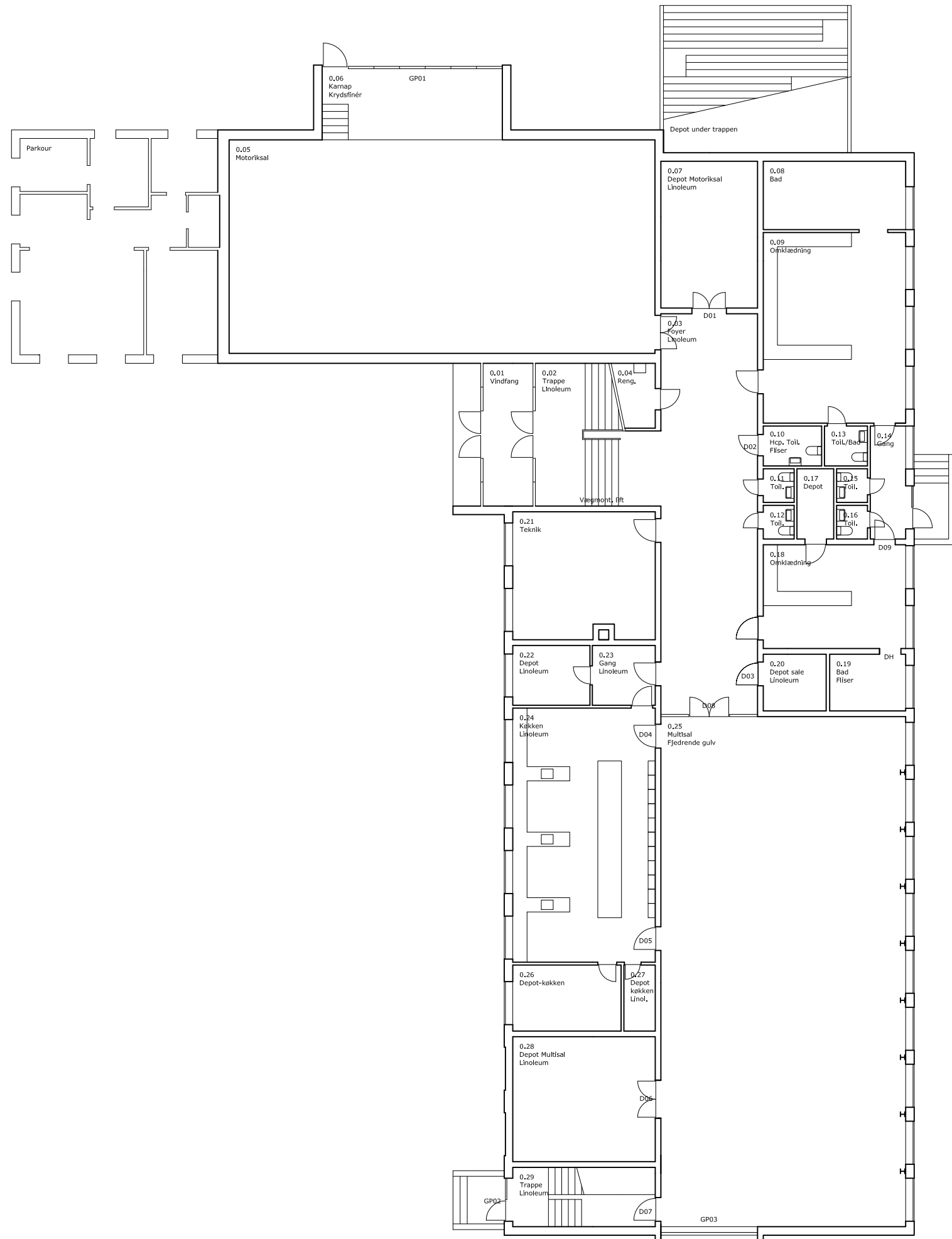
SKOLEGÅRDEN /
AKTIVITETSLANDSKAB

PLANER

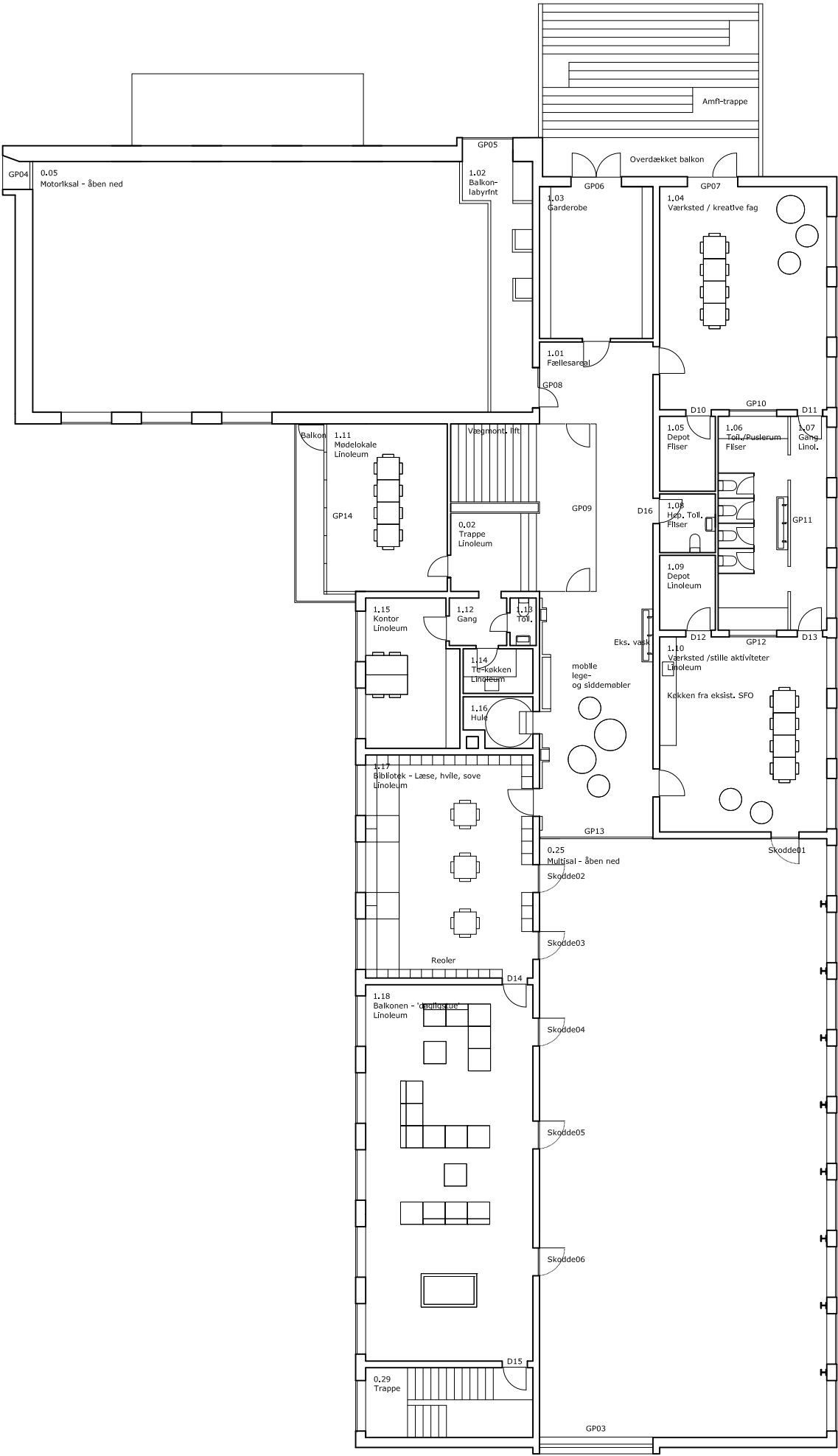
D	Dør og dørhul
DH	Dørhul
GP	Glasparti

Hvor gulvbelægning udskiftes er ny overflade angivet på planerne

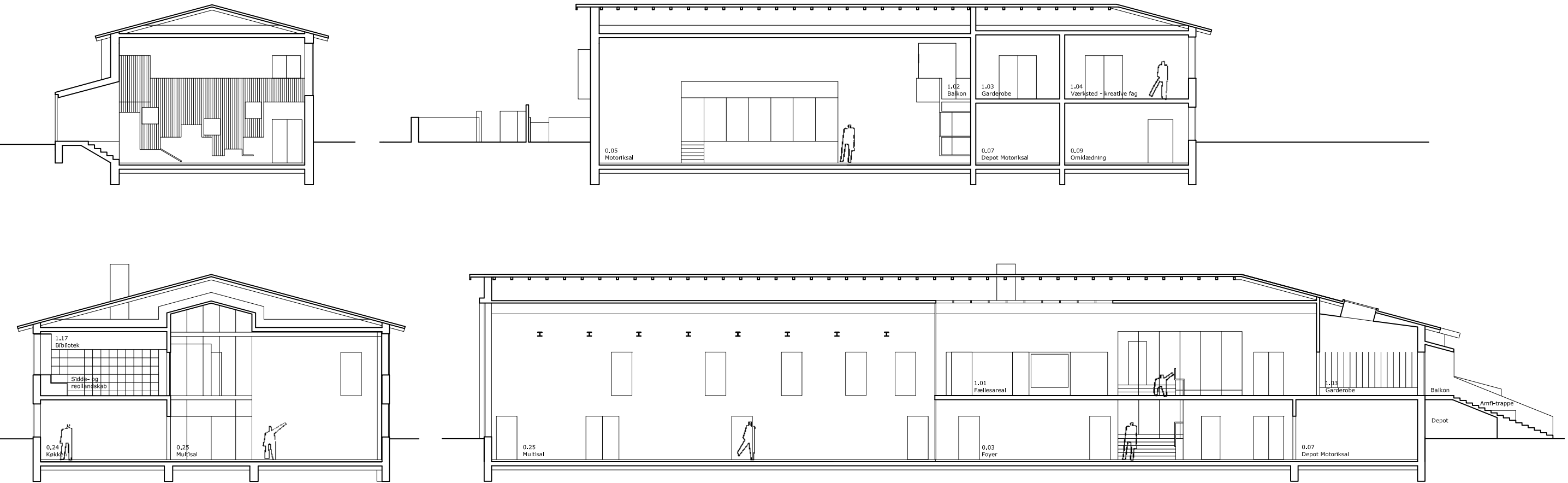
D Dør og dørhul
DH Dørhul
GP Glasparti

Hvor gulvbelægning udskiftes er ny overflade angivet på planerne

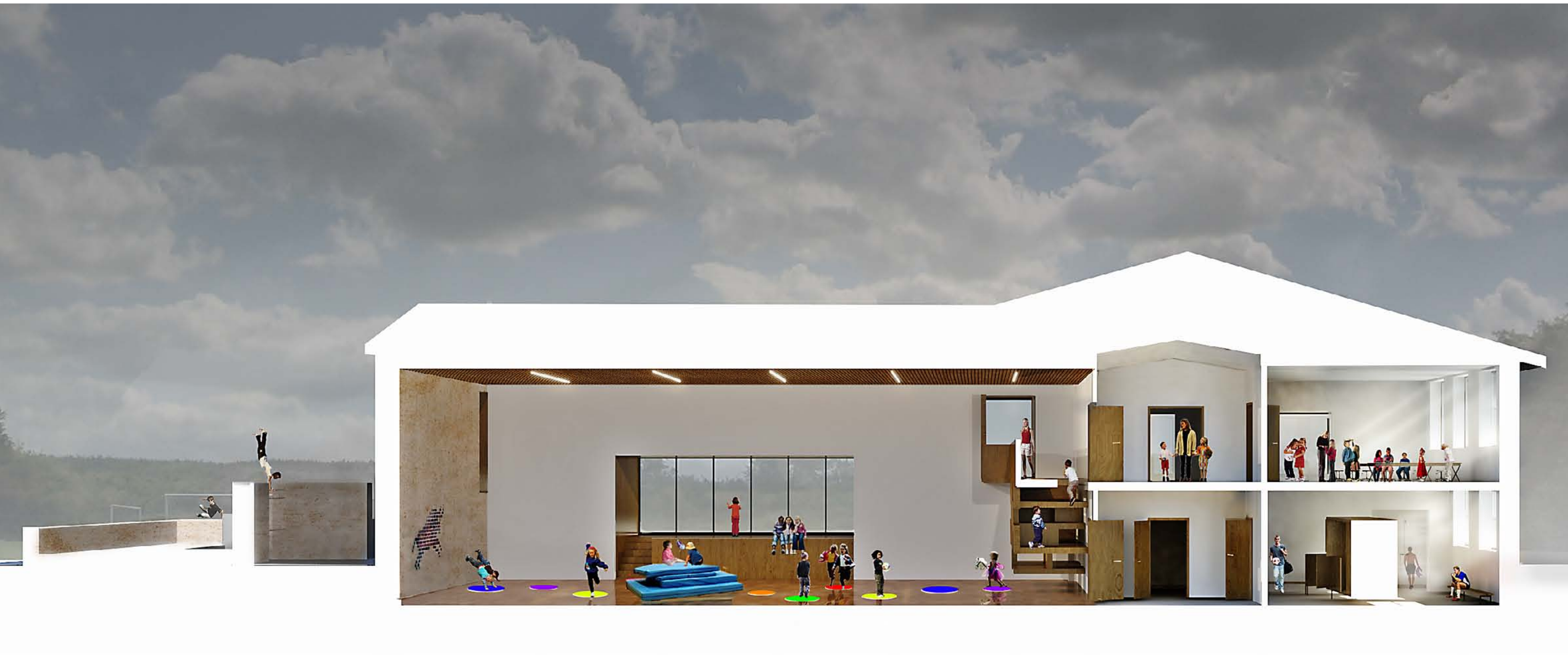

SNIT

ØVERST: TVÆRSNIT MOTORIKSAL, LÆNGDESNIT MOTORIKSAL. NEDERST: TVÆRSNIT I MULTISAL, LÆNGDESNIT I MULTISAL, 1:200

BALKONLABYRINT

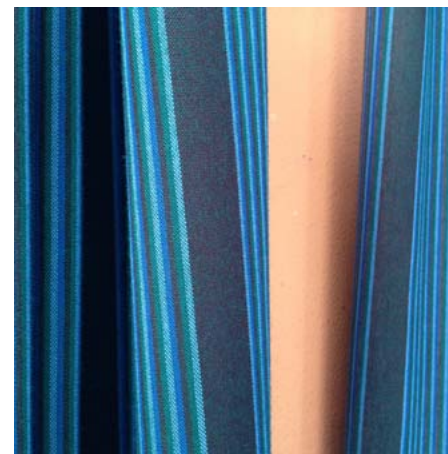
FACADER

FACADER

BÆREDYGTIGHED

MILJØMÆSSIG BÆREDYGTIGHED

Bevaring og genanvendelse er en vigtig del af en bæredygtig udvikling. Det mindst miljøbelastende hus er det, der er bygget.

Ved istandsættelse og transformation af Nr. Vium skole vil det fremtidige energiforbrug blive reduceret. Taget og facader, hvor bygninger nedrives, efterisoleres, vinduer udskiftes med højenergiglas og der planlægges overalt etableret energibesparende installationer i forbindelse med vedligehold og nybyggeri.

Nye installationer for vand, varme og ventilation udføres med intelligent styring og lave driftomkostninger for at minimere unødigt forbrug.

Intentionerne for etablering af bygningens installationer er nærmere beskrevet i Bygningsdelsbeskrivelsen.

Energirenovering bidrager til at udfolde projektets arkitektoniske vokabularium, den lokale forankring og bygningens fortælleværdi på.

ØKONOMISK BÆREDYGTIGHED

Den økonomiske bæredygtighed er et afgørende punkt. At tage udgangspunkt i de givne vilkår er i sig selv en gestus over for kravet om økonomisk bæredygtighed. Med ganske enkle greb forvandles problemer til potentialer.

Den økonomiske udfordring er i projektet betydelig som følge af et vedligeholdelsesmæssigt efterslæb på de eksisterende bygninger.

Derfor har vi arbejdet meget bevidst med, hvordan man med minimale og præcise indgreb kan opnå de markante forandringer, der svarer på programønsker og den mangeartede og skiftende brug, bygningen i fremtiden skal danne ramme om.

Besparelse i den fremtidige drift er opnået ved reduktion i bygningsmassen, idet det samlede bruttoetageareal er reduceret med i alt 679m² fra 2.053m² til 1.374m².

Brugermedvirken ved vedligeholdelsesopgaverne vil bidrage til, at udgifterne hertil kan holdes på lavest mulige niveau, idet driftbudgettet dog vurderes at kunne hvile i sig selv. Medbyg vil således generere luft i budgetterne.

SOCIAL BÆREDYGTIGHED

Projektet prioriterer fællesskabet på tværs af alder, baggrund og interesser. *Landsbyen i skolen* er inkluderende og tilgængelig for alle.

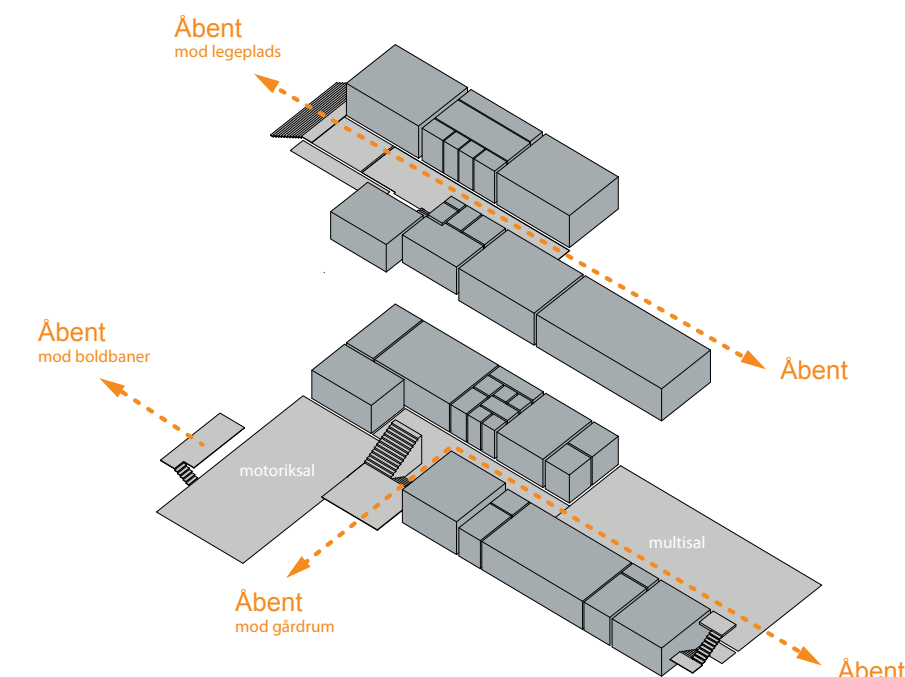
Visioner for transformationen af Nr. Vium skole forholder sig både til samfundet i en større skala og lokalsamfundet i en mindre skala. Som skolen var og er, vil den omdannede bygning være kulturbærende, emme af mangfoldighed, og fungere som social blandemaskine. Den sociale bæredygtighed handler om at overlevere en velfungerende solidarisk praksis til kommende generationer. Et samfund er bæredygtigt, hvis det er åbent og rummeligt, hvis det tilskynder til engagement i fælles anliggender, og hvis det modvirker nedslidning af solidariteten med de svagere, fremmer respekten for forskellighed. En social bæredygtig by er god at leve i, fordi den integrerer byens tilbud i mangfoldige rum og herved stimulerer mødet mellem mennesker.

KULTUREL BÆREDYGTIGHED

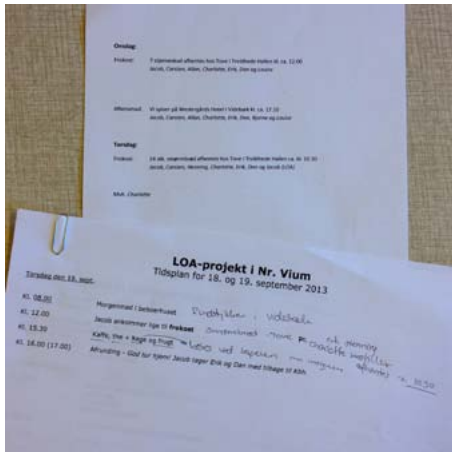
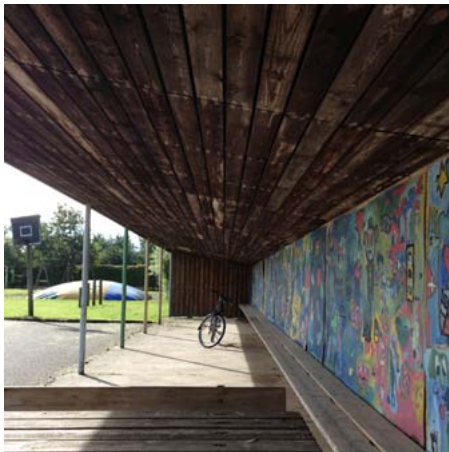
Centralskolen på landet er et stykke kulturarv fra velfærdssamfundets tidlige år. Skolen rummer mange historier og holder stadig på hemmelighederne fra barndommen. Bygningen vil ikke gå over i historien som et arkitektonisk værk, men som et eksempel på en veludviklet bygningstype opført i gedigne materialer og med en rumlig organisering, der fortsat giver skolen en karakterfuld og værdig fremtræden. Skolen rummer en oplevelse af tilhørsforhold og historisk kontinuitet. På tværs af alle tilhørsforhold har vi skolen som et samlingssted, der ikke bare skal bevares, men netop på grund af sin særlige status kan bidrage som en katalysator til at stimulere den udvikling, der nu skal vise vejen for *Landsbyen i skolen*.

TILGÆNGELIGHED

Der etableres mobile lifte i hovedtrapperummet mellem bygningens forskudte i etager.

LEDELSE OG ORGANISATION

ENKEL OG OVERSKUELIG LEDELSE

Nr. Vium Sports- og Kultur ejes og drives af borgerne i Nr. Vium Sogn og er baseret på 100% frivillighed, hvilket afspejles i en enkel og overskuelig ledelse med korte kommandoveje og overskuelige arbejdsbyrder. Nr. Vium Sports- og Kulturcenter vil gennem bestyrelsen have den overordnede ledelse af *Landsbyen i Skolen* og være dem der driver og har ansvaret for bygninger og friarealer.

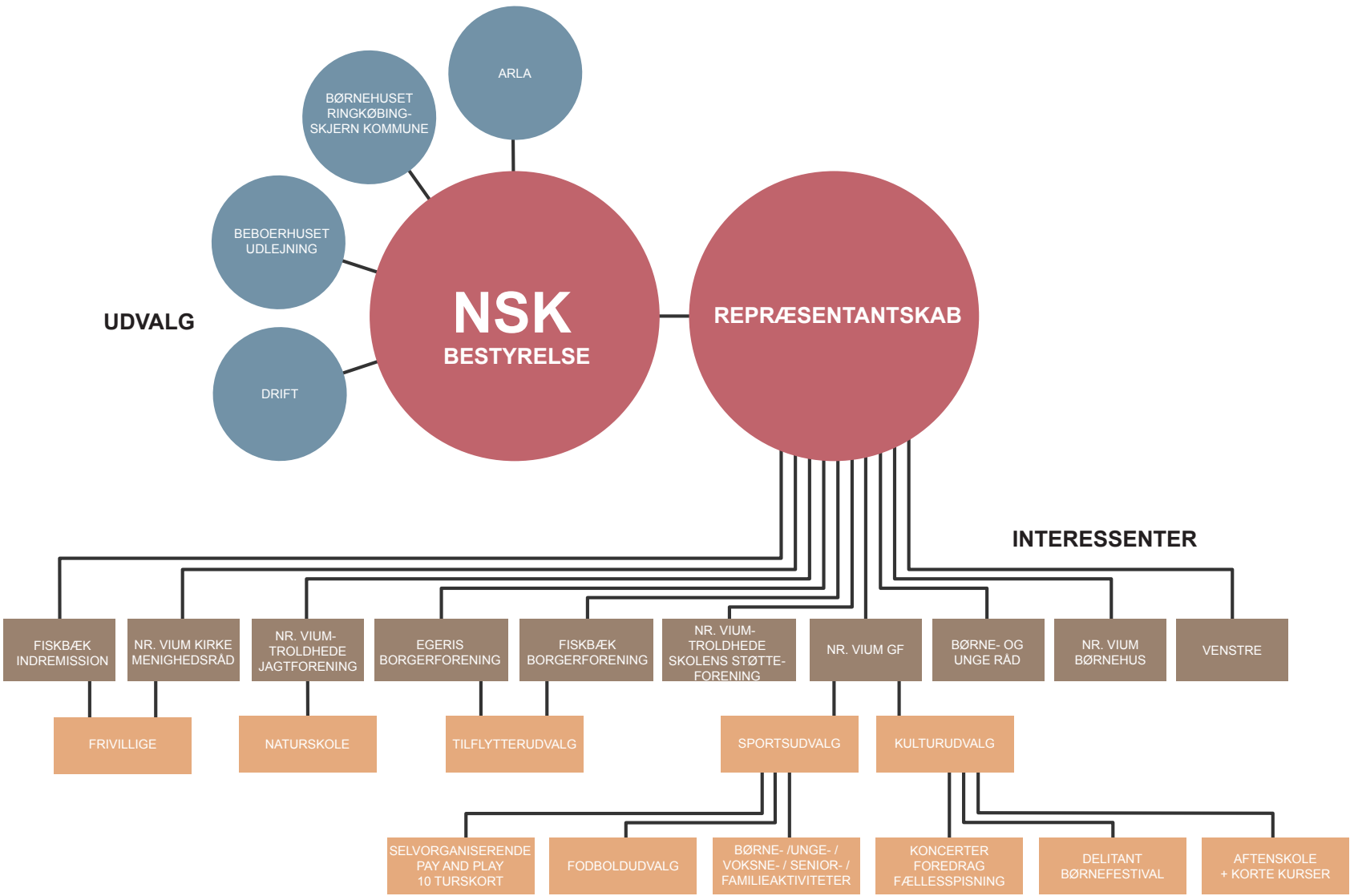
Nr. Vium Sports- og Kulturcenter er ikke arrangementskabene, men stiller rammerne til rådighed for dem der ønsker at skabe arrangementerne.

Bestyrelsen nedsætter 4 udvalg, der har det daglige ansvar for bygningernes drift, udlejning samt kontakt og samarbejde med de to primære interessenter, Ringkøbing-Skjern Kommune og Arla.

Bestyrelsen nedsætter desuden et Børne- og Unge Råd med henblik på at give de unge en direkte stemme i forhold til etablering af aktiviteter, udvikling af engagement og medejerskab.

Et repræsentantskab bestående af repræsentanter fra brugere/ foreninger / udvalg refererer til Nr. Vium Sports- og Kulturcenter med henblik på at være med til at udvikle og tilpasse rammerne i *Landsbyen i Skolen*, således at der løbende vil være en dynamisk udvikling i gang omkring det fælles projekt, med udgangspunkt i brugernes egne ønsker, initiativer og behov.

Alle der benytter bygningerne vil, hvad enten der er tale om Børnehave, ARLA eller foreninger, være omfattet af at skulle betale for afbenyttelse af bygningerne.

ERIK
BRANDT
DAM
ARKITEKTER

cornelius+vöge

midtconsult
Rådgivende Ingeniører

NR. VIUM SPORTS- OG KULTURCENTER

SEPTEMBER 2014

LOKAL
ANLÆGS
FONDEN